

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 20/3819-2
Saksbehandler: Vegard Nore
Dato: 05.02.2020

Unntatt
offentlighet: offl. § 21

Nytt coronavirus - oppfølging av oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet

Helsedirektoratet viser til våre situasjonsrapporter og departementets tilbakemeldinger til rapportene. Vi har følgende svar på de forhold departementet har tatt opp:

Transport av pasienter med mistenkt eller bekreftet smitte

Helsedirektoratet har i dag hatt møte med CBRNE-senteret og FHI vedrørende spørsmål om hvordan pasienter med mistenkt eller bekreftet smitte skal transporteres.

Foreliggende råd om pasienttransport på [FHIs hjemmesider](#) opprettholdes:

Transport fra legekontor/legevakt til hjemmet

Pasient med mistenkt 2019-nCoV-infeksjon som ikke behøver sykehusinnleggelse, kan reise hjem i egen bil, men skal ikke ta offentlig transport eller drosje. Hvis pasienten ikke har egen bil, må transport koordineres med lokal AMK-sentral hvor den som ordinerer transport må opplyse om at pasienten mistenkes å ha 2019-nCoV-infeksjon.

Transport av pasient til sykehus

Dersom innleggelse i sykehus vurderes som nødvendig, må dette avklares med sykehuset som skal motta pasienten. Ved rekvirering av ambulanse, må lokal AMK-sentral informeres om at pasienten mistenkes smittet med 2019-nCoV. Pasienter mistenkt smittet med 2019-nCoV, skal ikke bruke offentlig transport eller drosjer for å komme til sykehus.

Forberedelse av transport skal skje i henhold til lokale retningslinjer, inklusive bruk av beskyttelsesutstyr. Pasienten skal ha på et kirurgisk munnbind under transporten, med mindre pasienten av medisinske årsaker ikke tolererer dette (ikke munnbind ved alvorlig respirasjonsbesvær, oppkast/aspirasjonsfare, ufrie luftveier eller behov for luftveishåndtering).

Ambulanseflytransport kan bli aktuelt i enkelte tilfeller. Ansvarlig helsepersonell kan eventuelt kontakte Nasjonalt medisinsk utrykningsteam for høyrisikosmitte (NMUH) for råd, veiledning og eventuelt transportbistand via CBRNE-senteret (tlf. 23 25 61 50).

CBRNE-senteret vil i løpet av uken utarbeide oppdatert informasjon til helsetjenesten og vil inkludere problemstillinger knyttet til pasienttransport i dette.

Legemidler, medisinsk utstyr og forbruksmateriell

Helsedirektoratet har identifisert 27 enheter med kirurgisk forbruksmateriell som kan tilbys Kina gjennom EUs koordineringsmekanisme ERCC. Vi vet at EU nå er i ferd med å planlegge en snarlig utsending. Dette vil være den raskeste måten vi kan få sendt utstyr til Kina på.

Det pågår en kartlegging av legemiddellagre hos regionale helseforetak og grossistene. Vi kan rapportere tirsdag 11. februar. Legemiddelforsyningen har kjente utfordringer, men det er ingen umiddelbar fare for at helsetjenesten ikke får muligheter til å behandle infeksjoner relatert til utbruddet.

Det pågår en detaljert nasjonal kartlegging av medisinsk utstyr og forbruksmateriell med tanke på smittevern. Dette rapporterer vi også om 11. februar.

Helsedirektoratets tilleggsvurdering av eventuelle behov for tiltak på Svalbard

Helsedirektoratet har i dag hatt møte med Sysselmannen på Svalbard, Universitetssykehuset i Nord Norge (UNN HF), Helse Nord RHF og FHI.

Praktisk helsetjeneste på Svalbard

Sykehuset i Longyearbyen yter både primær- og spesialisthelsetjenester og er et akuttmedisinsk beredskapssykehus. Sykehuset har ikke traumemottak eller fødeavdeling, men kan utføre enkelte operasjoner.

Det kan oppstå uklarheter grunnet de rettslige avgrensninger som er foretatt når det gjelder helselovene og -forskriftenes anvendelse på Svalbard. Vi tar dog utgangspunkt i at det i høringsnotat om anvendelse av helselovgivningen på Svalbard og Jan Mayen av den 15. februar 2013 (u.off.) ble uttalt at:

Longyearbyen sykehus vil tilby forebyggende tiltak og behandling for smittsomme sykdommer som faller innenfor deres tjenestetilbud selv om pasienten ikke har en lovfestet rett til smittevernhjelp.

Hvordan håndteres et smitteutbrudd av nytt coronavirus på Svalbard?

Sysselmannen opplyser at informasjon og tiltak som iverksettes vil formidles til alle bosettingspunkter på øygruppen.

Det er gitt informasjon til befolkningen om at personer som har vært i Kina siste to uker eller som har vært i kontakt med personer som har vært smittet og som utvikler symptomer med hoste, feber og tungpustethet, skal ta telefonisk kontakt med helsetjenesten.

Pasienter vil ved behov bli tilbudt klinisk undersøkelse av lege, og dersom det er medisinsk indisert vil de bli testet for nytt coronavirus. Prøvene vil bli transportert til UNN i Tromsø for analyse, samt til Folkehelseinstituttet.

Personer som det tas prøve av og som ikke har behov for sykehusinnleggelse, vil bli hjemmeisolert til prøvesvar foreligger. Dersom prøven er positiv, vil isolasjon i hjemmet bli forlenget til de ikke lenger er smitteførende. Dersom prøven er negativ, vil isolasjonen oppheves umiddelbart. Turister vil eventuelt bli isolert på hotell.

Personer som har behov for sykehusinnleggelse vil bli transportert til Longyearbyen sykehus. Dersom de trenger intensivbehandling, vil de bli transportert med fly til UNN i Tromsø. Longyearbyen lokalstyre og Sysselmannen utgjør sammen pliktsubjektet "kommunen" i lov om vern mot smittsomme sykdommer. Kommunen er ansvarlig for å sørge for at de som er isolert hjemme får nødvendig medisinsk oppfølging, tilgang på mat, medisiner og eventuelt verneutstyr.

UNN og Longyearbyen sykehus fyller sammen rollen som pliktsubjektet "kommunelegen" i Lov om vern mot smittsomme sykdommer. Kommunelegen er ansvarlig for blant annet smitteoppsporing. Det vil si at kommunelegen vil ta kontakt med personer som har hatt nær kontakt med smittede personer for å gi informasjon, gjennomføre et intervju for å avklare risikoen for smitte og eventuelt ta prøver og be eller eventuelt pålegge vedkommende å bli isolert hjemme. Folkehelseinstituttet kan bidra med feltepidemiologisk ekspertise i kartlegging og oppfølging av smittede og nærkontakter.

Tiltaksplan fra Sysselmannen og UNN

UNN har planer som er regelmessig øvet, for å styrke Longyearbyen sykehus med mer personell dersom det skulle bli nødvendig, for eksempel for å sikre adekvat diagnostikk og oppfølging av et stort antall hjemmeisolerte på Svalbard.

Beredskapsutvalget på Svalbard ble samlet mandag 3.2.2020, og det er nedsatt et arbeidsutvalg som vurderer praktisk håndtering av en eventuell smittesituasjon på Svalbard. I dette arbeidsutvalget inngår Avinor, Visit Svalbard (blant annet hotellnæringen) og Aeco (cruiseskip). Helsedirektoratet vil følge opp framdriften. Per i dag vil Sysselmannen i utgangspunktet bruke nasjonalt planverk (pandemiplan mv). Helsedirektoratet anser dette som tilstrekkelig i påvente av mer detaljerte planer.

Mistenkte eller bekreftede tilfeller av smitte med nytt coronavirus om bord på skip

Kaptein ombord på skip tar kontakt med Longyearbyen sykehus. Dersom skipet har kirurgiske munnbind tilgjengelig, skal det settes på den mistenkt smittede. Personer med mistenkt smitte om bord settes i egen lugar.

Vakthavende lege ved Longyearbyen sykehus vil ut fra informasjonen vurdere risikoen for at den mistenkt smittede faktisk er smittet. Hvis mistanken ut fra denne informasjonen blir bekreftet, vil helsepersonell fra sykehuset reise ut til skipet for å gjøre en klinisk vurdering og eventuelt ta prøver av pasienten. Avhengig av den kliniske tilstanden, vil man ta stilling til om vedkommende kan isoleres om bord eller om det er behov for transport til Longyearbyen sykehus.

Dersom det dreier seg om et stort antall mistenkte tilfeller, for eksempel om bord på et cruiseskip, vil UNN forsterke helsetjenesten ved Longyearbyen sykehus. Per i dag blir det opplyst at det ikke er cruiseskip på Svalbard, men at det vil komme et økende antall i løpet av de neste månedene. Det er kun fiskebåter og transportskip i området nå.

Punkter for videre oppfølging fra Sysselmannen og UNN

Det er behov for å legge nærmere planer for transport av et større antall alvorlig syke pasienter fra Longyearbyen til Tromsø. En slik situasjon vil trolig blant annet medføre en aktivering av avtalen med Forsvaret om medisinsk evakuering. Det nedsatte arbeidsutvalget vurderer dette. UNN og Longyearbyen skal i løpet av et døgn skaffe oversikt over hva de har av medikamenter lokalt. Longyearbyen sykehus vurderer at de har behov for mer verneutstyr og flere virussett. Helsedirektoratet vil få oppdatert informasjon torsdag 6.2.2020, og vil ta hensyn til dette i samlet vurdering av nasjonal kapasitet.

Sysselmannen tar i løpet av dagen kontakt med Barentsburg for å informere om hvilke planer og tiltak som nå gjennomføres ved mistenkte eller bekreftede tilfeller av smitte med nytt coronavirus. Helsedirektoratet får tilbakemelding torsdag 6.2.2020. For øvrig understreker Sysselmannen at det er et godt samarbeid mellom Barentsburg og Longyearbyen, og at de fra norsk side ikke opplever utfordringer knyttet til samarbeidet nå.

Sysselmannen ønsker at Helsedirektoratet skal se på om det er mulig raskere å få lisensiert russisk helsepersonell som skal jobbe på Svalbard. Helsedirektoratet vurderer dette nærmere.

Helsedirektoratets gjennomgang gir følgende oppfølgingspunkter:

Utstyr og medikamenter

- Longyearbyen sykehus har i dag kun et mindre lager av medisinsk utstyr og medikamenter. Vi vil motta nærmere informasjon om situasjonen torsdag 6.2.2020, og vil deretter følge opp ved behov.

Transport

- Longyearbyen sykehus og UNN planlegger å håndtere denne situasjonen på samme måte som på fastlandet og i tråd med faglige tilrådninger fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. Det særegne for Svalbard i denne sammenheng er at de ikke kan håndtere et større antall sykehusinnlagte eller intensivpasienter. Sykehuset har liten kapasitet og ved flere alvorlige syke må disse transporteres til UNN. Det kan være aktuelt å ta i bruk avtalen med Forsvaret til dette.

Plikt til å yte helsetjenester

- Det pågående utbruddet av 2019-nCoV aktualiserer problemstillinger knyttet til rettighetene for personer som oppholder seg på Svalbard. Helsedirektoratet viser til forskrift om anvendelse av helselover og forskrifter for Svalbard og Jan Mayen § 9, som gjelder smittevernlovens anvendelse for Svalbard. Av denne bestemmelsen følger det at smittevernlovens kapittel 6 om rett til smittevernhjelp, og § 7-1 ikke gjelder. Vi gjør departementet oppmerksom på dette, og anbefaler at HOD i denne situasjonen vurderer tiltak for å sikre at alle som oppholder seg på Svalbard rett til nødvendig smittevernhjelp.

Vennlig hilsen

e.f. *Vanilla H. Nordvang*
Ing. brudstegoslind

